

מסריח. 59
 הגמרא מלמדת על נסים שמתרחשים בזמן ההריון: דרש רב הונא 60
 בר פפא, מאי דכתיב (איוב ט ז) 'עשה גדלות עד אין חקר 61
 ונפלאות עד אין מספר', בא וראה שלא כמדת – כדרך הנהגתן 62
 הקדוש ברוך הוא, מדת – דרך הנהגתן בשר ודם וכינוי לאדם). 63
 מדת בשר ודם היא שנותן חפץ כל שהוא כחמת צדקה ופיך 64
 למעלה – בתוך כלי שפתחו למעלה וקושר את הפתח, ואף שהפתח 65
 למעלה וקשור, עדיין ספק אם החפץ משתמר שם ספק שמה אין 66
 משתמר, ואילו הקדוש ברוך הוא צר – יוצר את העופר במעי 67
 אשה אשר היא פתוחה ואינה קשורה ופיך – פתחה) למטה ובכל 68
 זאת העובר משתמר שם כל זמן ההריון. 69
 דבר אחר – הנהגה נוספת של הקדוש ברוך הוא בענין העובר שאינה 70
 כדרך של בשר ודם, שהרי אדם הנותן את חפציו לתוך כף מאוניס, 71
 המציאות היא שכל זמן שמכביד החפץ על הכף, הוא יורד למטה, 72
 ואילו במה שתקדוש ברוך הוא עושה, כל זמן שמכביד הולך עולה 73
 למעלה – ככל שהולך גדל הוא עולה יותר למעלה כמו שהתבאר 74
 לעיל, שבשלת החודשים הראשונים הוא במדור התחתון, 75
 באמצעים עולה למדור האמצעי, ובאחרונים עולה למדור העליון. 76
 עוד מנפלאות הבורא בענין ההריון: דרש רבי יוסי הגלילי, מאי 77
 דכתיב (תהלים קלט יד) 'אורך (ה) על פי נוראות נפילתי 78
 נפלאים מעשרך ונפשי ידעת מאד', בא וראה שלא כמדת הקדוש 79
 ברוך הוא מדת בשר ודם, מדת בשר ודם היא שאם אדם נותן 80
 וזורע כמה מיני זרעונים בערוגה – חלקת שדה, כל (אחת ואחת) 81
 [אחד ואחד] עולה במינו – כל זרע זרע מגדל את מינו, ואילו 82
 הקדוש ברוך הוא צר העופר במעי אשה וכולם עולין למין אחד 83
 – אף שיש גם את זרע האב וגם את זרע האם, מכל מקום משניהם 84
 נוצר עובר אחד. דבר אחר, שאם צבע נותן כמה מיני סמנים של 85
 צבע ליונה, כגון כמה מיני סמנים שצריך בשביל צבע שחור, כולן 86
 עולין לצבע אחד, שהכל מתערבב ונהיה שחור, ואינו יכול באותה 87
 היורה ליתן גם צבעים אחרים לפי שהכל מתערבב ועולה לצבע 88
 אחד, ואילו הקדוש ברוך הוא צר העופר במעי אשה כל (אחת 89
 ואחת) [אחד ואחד] עולה למינו, וכגון הלכן בענין מהאישי 90
 והשחור שבעין מהאשה ושניהם נראים בולד ונשארים כל אחד 91
 בצבעו בלא תערובת. 92
 הגמרא מביאה דרשה בענין אחר: דרש רב יוסף, מאי דכתיב 93
 (ישעיה יב א) 'אורך ה' בי אפתי כי ישוב אפך ותנחמני', דהיינו 94
 שיש להודות לה' על כעסו. במה הכתיב מדבר, בשני בני אדם 95
 שיצאו לסחורה, ורצו להפליג בים, וישב לו קוץ לאחד מהן ולא 96
 יכל להפליג, התחיל מחרף ומגדף על שהוצרך להישאר, לימים – 97
 לאחר זמן, שמע שמבעה ספינתו של חברו בים והתחיל מודה 98
 ומשבח שניצל ממינתו, לך – על כזה אופן נאמר 'שוב אפך 99
 ותנחמני', דהיינו שכשיסתיים הכעס תהא נחמה, ולכך יש להודות 100
 לה' על כעסו, שהרי בזכות שכעס עליו והענישו שיכנס לו קוץ, ניצל. 101
 הגמרא מביאה עוד דרשה בעין זה: והיינו דאמר רבי אלעזר, מאי 102
 דכתיב (תהלים עב יח-יט) 'עשה נפלאות (גדולות) לבדו וברוך 103
 שם כבודו לעולם', שהלשון 'לבדו' מלמד שיש פעמים שאפילו פעל 104
 הנם – מי שבעבורו נעשה הנס) אינו מכיר בנסו – אינו יודע שעשה 105
 לו נס ולכך אינו מודה, ורק ה' לבדו יודע. 106
 הגמרא חוזרת לנפלאות הבורא ביצירת הולד: דרש רבי הונא בר 107
 פפא, מאי דכתיב (תהלים קלט ג) 'ארחי ורבעי ורית וכל דרכי 108
 הסבבת', ארחי ורבעי הכוונה לתשמיש, ורית' הפירוש לברור 109
 בנפה. ומבואר שהקדוש ברוך הוא בורר את הזרע וזה מלמד שלא 110
 ניצר אדם מן כל הטפה של הזרע אלא מן החלק הכרוי שבה, 111
 שהוא משובח יותר. תנא דבי רבי ישמעאל, משל לאדם שזורה 112
 וזרק כלפי מעלה חטים או שעורים בבית הנקנות – מקום אסיפת 113
 התבואה, שעל ידי זריקתו האוכל והפסולת נפרדים, הפסולת שהיא 114
 קלה עפה למרחוק על ידי הרוח והאוכל נופל לארץ, והוא נוטל את 115
 האוכל ומניח את הפסולת, כך גם הקדוש ברוך הוא בורר מן 116

מאי קרא, 'ממעי אמי אתה גוז' (תהלים עא ו), שדוד מודה לה' 1
 שכבר מבטן אמי השבעתני. מבררת הגמרא: מאי משמע דהאי גוזי' 2
 לישנא דאשתבועי הוא – מנין שהלשון גוזי' הוא לשון שבועה. 3
 מבארת הגמרא: דכתיב (ירמיה ז כט) 'גזי נורף והשליכי', וכיון 4
 שהלשון גוזי' נאמרה לענין נירות שזה נדר שדומה לשבועה, מוכח 5
 שגוזי' הוא לשון שבועה. 6
 דבר נוסף שרבי אלעזר אמר בענין ולד: ואמר רבי אלעזר, למה ולד 7
 דומה כשהוא במעי אמו, לאגוז המונח בספל של מים, שהוא צף, 8
 ואם אדם נותן אצבעו עליו הוא שוקע לבאן ולבאן, וכך גם הולד 9
 במעי אמו. 10
 עוד בענין הולד: תנו רבנן, בשלשה חדרים הראשונים של 11
 ההריון, הולך דר במדור התחתון – בחלק הנמוך ביותר שברחם. 12
 בשלשת החודשים האמצעיים, הולך עולה מעט למעלה ודר 13
 במדור האמצעי שברחם. ובאחרונים, הולך עולה עוד ודר במדור 14
 העליון שברחם. וכיון שהגיע זמנו לצאת, מתהפך ויוצא כדי 15
 שהראש יהיה למטה, וזהו – ההיפוך הזה, הוא עיקר חבלי הלידה 16
 של האשה. והיינו (רתנן) [רתניא], חבלי – צער הלידה של נקבה 17
 מרובין משל זכר, לפי שהזכר אינו מתהפך אלא פעם אחת כדי 18
 שהראש יהיה למטה כמו ששינו בברייתא שכל עובר מתהפך ויוצא, 19
 והנקבה מתהפכת גם בפניה כפי שיבאר להלן. ואמר רבי אלעזר, 20
 מאי קרא – מהו הפסוק שבתחילת העיבור הולד במדור התחתון, 21
 'אשר עשיתי בסתר רקמתי בתחיות ארץ' (תהלים קלט טו), שדוד 22
 אמר שלא נעלם מה' אף מה שנוצר במעי אמו ומה שנירקם בתחילת 23
 העיבור במדור התחתון שברחם. ויש לדייק, ש'דתתי' לא נאמה, 24
 אלא 'רקמתי', שהכוונה רק לתחילת היצירה שאז שהה במדור 25
 התחתון. 26
 מבררת הגמרא: מאי שנא – מדוע יש שינוי שחבלי הלידה של 27
 נקבה מרובין מחבלי הלידה של זכר. מבארת הגמרא: משום שזה 28
 בא לעולם בדרך תשמישו [פניה למעלה] וזה בא בדרך תשמישו 29
 [פניו למעלה], אמנם במעי אמן שניהם פניה למטה, ולכך זו הזכרת 30
 פניה – הנקבה צריכה להתהפך בשעת הלידה כדי שפניה יהיו 31
 למעלה כשיצאת, וזה [הוכרז] אין הופך פניו, והיפוך הנקבה גורם 32
 שחבלי לידתה מרובים. 33
 תנו רבנן, בשלשה חדרים הראשונים של העיבור התשמיש קשה 34
 לאשה וכן קשה לולד, לפי שנמצא במדור התחתון ונרדק על ידי 35
 התשמיש, בשלשת החודשים האמצעיים התשמיש קשה לאשה 36
 ויפה לולד, ובאחרונים, יפה לאשה ויפה לולד, והטעם שיפה לולד 37
 הוא שמתוך כך נמצא הולד מלובן [גמי] ומוזרז – חזק ובריא. 38
 תנא, המשמש מפתו ליום תשעים – ביום התשעים מתחילת 39
 העיבור, נחשב כאילו הוא שופך דמים, לפי שזה סכנה לולד. 40
 שואלת הגמרא: מנא ידע – מנין ידע אדם מתי זה בדיק יום 41
 התשעים, הרי אינו יודע בדיק באיזה יום התעברה. אלא אמר 42
 אביו, משמש כדרכו והולך וישומר פתאים ה" (תהלים קטו ו), ואין 43
 לחשוש לסכנה. 44
 תנו רבנן, שלשה שותפין יש באדם – ביצירת האדם, הקדוש 45
 ברוך הוא ואביו ואמו, אביו מוריע הלובן – שכבת הזרע) שממנו 46
 נעשים עצמות ונדרים וצפרנים ומוח שבראשו ולובן שבעינו, אמו 47
 מורעת אדם – (זרע שלה) שממנו נעשים עור ובשר [דם] ושערות 48
 ושחור שבעינו. והקדוש ברוך הוא נותן בו רוח ונשמה וקולסתר 49
 פנים וראיית העין ושמיעת האוזן ודבור פה והלוד רגלים [נדעת] 50
 וכינה והשכל. וכיון שהגיע זמנו של האדם להפטר מן העולם, 51
 הקדוש ברוך הוא נוטל ממנו את חלקו דהיינו הרוח והנשמה 52
 והשכל והכח שבאיברים, וחלק אביו ואמו שהוא הגוף מניח 53
 לפניהם. 54
 אמר רב פפא, היינו דאמרי אינשי, פוין מלחא ושדי בשרא 55
 לבלבא – השלך את המלח וזרוק את הבשר לכלבים. כלומר כשם 56
 שהמלח מקיים את הבשר, וכשניטל, הבשר מסריח ואינו ראוי אלא 57
 לכלבים, כך הנשמה היא המקיימת את הגוף, וכשניטלת מיד הגוף 58

16 והחיות האלקי הם העיקר.
 17 תורת המוסר ותורת החסידות הנה שתיים כאחד
 18 מבארים ומסבירים כי העולם הגשמי הוא הבל, והעיקר הוא
 19 תורה ומצות.
 20 אמנם ההפרש ביניהם הוא, דמוסר מבאר ומסביר איך כי
 21 הגוף והעולם הם דבר טפל, וחסידות מבאר ומסביר איך כי
 22 הנפש והחיות האלקי הם עיקר, ועם זה מסברת הכוונה
 23 העליונה בבריאת דברים הגשמיים לעשותם כלים לאלקות.
 24 וידיעת דבר זה כי החיות האלקי הוא העיקר היא חובת
 25 גברא, אשר כל אחד ואחד מחויב ללמוד תורה זו למען הכיר
 26 את מי שאמר והי' העולם, ועל כל צעד וצעד יראה השגחה
 27 פרטית, וכל דבר ודבר מעניני עולם יעורר את לבבו לאהבה
 28 את ה' ולירא מפניו ית' ויתעורר בו החשק פנימי להשלים
 29 הכוונה העליונה בבריאת העולם לעשות את המטה כלי
 30 לאלקות.

ג"ק מוהרי"צ נר"ך

1 והנפש הוא העיקר, וכשם שהוא באדם שנקרא עולם קטן
 2 שהנפש הוא העיקר והגוף הוא הטפל, הנה כמו"כ הוא
 3 בעולם שנקרא גוף גדול, שהעיקר הוא החיות האלקי שמחי
 4 את העולם וכל הברואים. וגופי הנבראים וממשות העולם
 5 וישותו הוא רק טפל לבד.
 6 והנה ידיעת דבר זה שהגוף וכן העולם הם רק דברים
 7 טפלים והנפש שבגוף והחיות האלקי שבעולם הם העיקר, היא
 8 ידיעה הבאה עפ"י הסברים שכלים בכמה ראיות מן המוחש,
 9 אשר בזה מתפרשים כמה כתובים וכמה מאמרי רז"ל.
 10 אמנם הידיעה השכלית הזאת שהנפש וכן החיות האלקי
 11 הם העיקר, והגוף והעולם הם טפל, הרי אין זה השכלה אחת
 12 הבאה במובן חיובי ושלילי, כלומר דכשמבינים שהגוף והעולם
 13 הם טפל מובן בדרך ממילא שהנפש והחיות האלקי הם
 14 העיקר, אלא הם שני מיני שכל, שכל אחד מבאר ומסביר כי
 15 הגוף והעולם הם טפלים, ושכל אחד מבאר ומסביר כי הנפש

המשך ביאור למס' נדה ליום חמישי עמ' א

24 הוא, וזה מלמד שהקדוש ברוך הוא כוונתו מעשה שיעקב
 25 ישכב עם לאה באותו הלילה, שנאמר (בראשית מט יד) בברכות
 26 של יעקב 'יששכר חמור גרם', והיינו שהחמור גרם לו ליששכר,
 27 כלומר שהקדוש ברוך הוא הטא את החמור שיעקב רכב עליו לאהל
 28 לאה, וזה גרם שיששכר יבוא לעולם לפי שבאותו הלילה התעברה
 29 לו. ומכאן רואים שהקדוש ברוך הוא מצפה לטיפה של הצדיק.
 30 הגמרא מלמדת מתי אשה יולדת זכר ומתי נקבה: אמר רבי יצחק
 31 אמר רבי אמי, אם האשה מזרעת תחילה לפני האיש, היא יולדת
 32 זכר, ואם האיש מזרע תחילה, יולדת נקבה, שנאמר (ויקרא יב
 33 ב) 'אשה כי תזרע וילדה זכר', ומדויק שאם האשה מזרעת תחילה,
 34 יולדת זכר.
 35 תנו רבנן, בראשונה היו חכמים אומרים שאם האשה מזרעת
 36 תחילה יולדת זכר ואם האיש מזרע תחלה יולדת נקבה, ולא
 37 פירשו חכמים את הדבר מנין שזה כך, עד שבא רבי צדוק ופירשו
 38 שהלימוד הוא מהפסוק (בראשית מו טו) 'אלה בני לאה אשר ילדה
 39 ליעקב בפרץ ארם ואת דינה בתו', שהפסוק תלה את הנקבים
 40 בנקבות – שהבנים מיוחסים ללאה 'בני לאה', ונקבות בנקבים –
 41 ואת הנקבות יחס לזכרים 'ואת דינה בתו', והיינו משום שביצירת
 42 הבנים האם מזרעת תחילה, וביצירת הבנות האב מזרע תחילה.
 43 עוד בענין זה: נאמר (דברי הימים א' ח מ) 'ויהיו בני אולם אנשים
 44 גבורי תל דרכי קשת ומרבים בנים ובני בנים'. שואלת הגמרא:
 45 מה הכוונה 'מרבים בנים ובני בנים', וכי בידו – ביכולתו של אדם
 46 להרבות לו בנים ובני בנים. מבארת הגמרא: אלא מתוך

1 הטיפה את החלק המשובח שלה ומוזה האדם נוצר.
 2 אומרת הגמרא: ודבר זה שהאדם נוצר מהחלק הברור שבטיפה הוא
 3 בדרבי אבהו, דרבי אבהו רמי – הקשה, שבמקום אחד בתיב
 4 (שמואל ב' כב ט) שרוד אמר 'ותורני תל למלחמה', ותיבת
 5 'ותורני' בלא האות אל"ף היא לשון זורה, וכתוב (תהלים יח לג)
 6 'האל המאורני תל', עם האות אל"ף שפירושה 'המחוקני'. וביאר
 7 רבי אבהו את השינוי, שהפסוקים משלימים זה את זה, וכך אמר ה"ד
 8 לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, זריתני וזריתני – בררת
 9 וזרקת את שאר חלקי הטיפה ועשית אותי רק מהחלק הברור שבה
 10 וכיון שנוצרתני רק מהחלק המשובח של הטיפה, לכך אני חזק.
 11 דרש רבי אבהו, מאי דתיב (במדבר כג י) בברכת בלעם 'מי מנה
 12 עפר יעקב ומספר את רבע ישראל', שזה מלמד שהקדוש ברוך
 13 הוא יושב וסופר את רביעיותיהם – עונת תשמישן של ישראל
 14 ומצפה מתי תבא טיפה של זרע שהצדיק נוצר הימנה. ועל דבר
 15 זה נקמית – נתעוררה עינו של בלעם הרשע, שאמר בלעם, כיצד
 16 יתכן שמי שהוא מהור וקדוש והקדוש ברוך הוא ומשרתיו
 17 – מלאכיו מהורים וקדושים יציין בדרך זה, וכיון שאמר כך מיד
 18 נקמית עינו, דתיב – שכתוב (שם כד ג) 'נאם הנגר שתום העין',
 19 שהיה עיור בעין אחת.
 20 עוד מקום שמצינו שהקדוש ברוך הוא מצפה לטיפה של הצדיק:
 21 והיינו דאמר רבי יוחנן, מאי דתיב (בראשית ל טו) 'וישכב עמה
 22 כלילה הוא', שאף שאותו הלילה לא היה הזמן של יעקב להיות עם
 23 לאה, מכל מקום שכב עמה, ולשון הפסוק 'הוא' מרמז לקדוש ברוך

59 שאלוהו התלמידים: ומפני מה אמרה התורה שטומאת לידה של
 60 יולדת זכר היא לשבעה ימים וטומאת יולדת נקבה היא לארבעה
 61 עשר יום.
 62 השיב להם: זכר שהכל שמחים בו, היולדת מתאוה לתשמיש כדי
 63 שתתעבר שוב זכר ומתחרטת ממה שנבעה שלא תודק לבעלה,
 64 כבר לאחר שבעה ימים, ואילו נקבה שהכל עצבים בה, מתחרטת
 65 רק לאחר ארבעה עשר יום, ולפיכך רק אז נטהרת.
 66 עוד שאלוהו: ומפני מה אמרה תורה שברית מילה היא לשמונה
 67 ימים ולא שבעה. השיב להם: כדי שלא יהו פולם שמחים בסעודת
 68 הברית ואביו ואמו עצבים לפי שאסורים בתשמיש. ולכך יש לעשות
 69 את הברית ביום השמיני לאחר שטובלת לסוף שבעה.

70 הגמרא מביאה ברייתא בענין נדה: תניא, היה רבי מאיר אומר,
 71 מפני מה אמרה תורה שנהא אסורה לבעלה לשבעה ימים, מפני
 72 שאלמלא כן היה בעלה גייל בה בכל עת שירצה ולבסוף היה קין
 73 בה ודיתה נמאסת עליו, לכך אמרה התורה שכל אשה בעת נדה
 74 תהא טמאה לבעלה שבעה ימים, כדי שכשתטהר, תהא חביבה
 75 על בעלה בשעת בנייתה לחופה.

76 הגמרא מביאה ארבע שאלות ששאלו תלמידיו את רבי דוסתאי
 77 ברבי ינאי בענין הברלים שיש בין איש לאשה: שאלו תלמידיו את
 78 רבי דוסתאי פרבי ינאי, מפני מה איש שאינו נשוי מחזר על אשה
 79 – אחרי אשה כדי לשאתה ואין אשה מחזרת על איש. והשיב להם:
 80 משל לאדם שאבד לו אבירה, מי מחזר על [אחר] מי, הרי בודאי
 81 שפעל אבירה מחזר על אבירתו ולא להיפך, וכך הוא הדבר אף
 82 לענין איש ואשה, שהרי האשה נבראה מצלעו והאיש מחזר
 83 להשלים לעצמו את מה שנחסר ממנו.

84 עוד שאלו: ומפני מה איש פניו למטה בשעת תשמיש ואילו האשה
 85 פניה למעלה כלפי האישה. והשיב להם: זה ממקום שנברא וזו
 86 ממקום שנבראת – כל אחד מסתכל בשעת התשמיש על מקום
 87 שממנו הוא נברא, האיש שנברא מהאדמה מסתכל למטה, והאשה
 88 שנבראה מהצלע של האיש, מסתכלת עליו.

89 עוד שאלו: ומפני מה האישה מקבל פיוס ואין אישה מקבלת פיוס
 90 – מדוע דרך האיש שהוא נוח להתפיס ולהתרצות והיא אינה נוחה
 91 להתפיס. והשיב להם: זה ממקום שנברא וזו ממקום שנבראת –
 92 האיש נברא מעפר שהוא רך והאשה נבראה מבשר ומעצמות של
 93 הצלע שהם קשים.

94 עוד שאלו: מפני מה אשה קולה ערב ואין איש קולו ערב. והשיב
 95 להם: זה ממקום שנברא וזו ממקום שנבראת – האיש שנברא
 96 מהקרקע, שכשמיים עליו אינה משמיעה קול, לכך אין קולו ערב,
 97 והאשה נבראה מעצם, שכשמיים עליו הוא משמיע קול, לכך קולה
 98 ערב. שנאמר (שיר השירים ב יד) 'כי קולך ערב ומראה נאווה'.

הדרן עלך המפלת חתיבה

פרק רביעי - בנות כותים

99 פרק זה עוסק בעיקר בשלשה עניינים: א. דיני דם של נשים שונות,
 100 כגון בנות כותים, צדוקים ונכרים. ב. דיני דם הבא בגלל קושי הלידה.
 101 ג. ביאור ענין 'ימי הזיבה', והאם יש בהם קביעות וסת, ודיני וסתות
 102 נוספים.

משנה

103 ה'כותים' הם נכרים שהביא מלך אשור מהעיר 'כותה' וממקומות
 104 נוספים, והושיבם בשומרון, והתגיירו מאימת האריות שה' שלח בהם
 105 (מלכים ב' יז כד-כח). ונחלקו תנאים (קידושין עה): האם גירותם
 106 אמיתית, או שהתגיירו רק מפחד האריות. משנתנו סוברת שגירותם
 107 אמיתית, וחכמים החמירו עליהם בעניני נדה, משום שהם דורשים
 108 המקראות כפשוטם, ולא כמדורש חכמים, ומתוך כך הם באים לכמה
 109 לקולקים.

1 שמששהין עצמן בכמן – שממתינים על בטן האשה בשעת התשמיש
 2 ולא ממזהרים להזריע, כדי שיוזעו נשותיהן תחלה כדי שיהו
 3 בניהם זכרים, כמו ששינו שכשהאשה מודעת תחילה יולדת זכר,
 4 לכך מעלה עליהן [מחשיבם] הפתוב באילו הם בעצמם מרבים
 5 בנים ובני בנים. והיינו דאמר רב קמינא, יכולני לעשות את כל
 6 בני זכרים, על ידי שישהה עצמו כדי שאשתו תזריע תחילה.
 7 הגמרא מביאה עצה נוספת לבנים זכרים: אמר רבא, הרוצה לעשות
 8 את כל בניו זכרים, יבעול ולאחר מכן ישנה – יבעול שנית, ועל ידי
 9 שאשתו תתאוה מחמת הבעילה הראשונה, היא תזריע תחילה
 10 בבעילה השנייה.

11 דבר נוסף שאמר רבי יצחק בשם רבי אמי: ואמר רבי יצחק אמר רבי
 12 אמי, אין האשה מתעברת אלא סמוך לוסתה – סמוך לזמן שבו
 13 היא רגילה לראות דם, שנאמר (תהלים נא ז) 'הן פעונו חוללת',
 14 שדוד אומר שנוצר על ידי עון, וכונתו לדם הנדות שהוא הגורם
 15 לאשה להתעבר והוא גם מביא לידי עון, והכונה שנוצר בסמוך
 16 להגעת הדם.

17 ורבי יוחנן אמר, שזמן העיבור הוא סמוך לטבילה, שנאמר בהמשך
 18 הפסוק שם 'בחסא יתמתני אמי, רחטא היינו לשון טבילה וטהרה,
 19 והכונה שבזמן שטבלה ונתחטאת מהדם, יחמתני אמי' דהיינו
 20 התחממה והתעבררה.

21 הגמרא מבררת מנין שחטא הוא לשון טהרה. שואלת הגמרא: מאי
 22 משמע דהאי 'חטא' לישנא דרבוני הוא – מהיכן למדים שהלשון
 23 'חטא' פירושו ניקוי וטהרה. משיבה הגמרא: מדקתיב לענין כהן שבא
 24 לטהר בית שהיה בו נגע צרעת (ויקרא יד נב) 'וחטא את הבית',
 25 ומתרגמינן 'וידיכי ית ביתא', כלומר 'טהר את הבית' ומכאן מוכח
 26 ש'חטא' הוא לשון טהרה.

27 לימוד נוסף שחטא הוא לשון טהרה: ואי בעית אימא מהכא
 28 (תהלים נא ט) 'תחטאני באזוב ואטהר', והיינו תנקה אותי מחטאי
 29 כמו שאזוב מטהר מצורע וטמא מת, ובכך אטהר.

30 מימרות נוספות של רבי יצחק בשם רבי אמי: ואמר רבי יצחק אמר
 31 רבי אמי, ביין שבא זכר בעולם בא שלום בעולם, שנאמר (ישעיה
 32 טז א) 'שלחו כר מושל ארץ', ו'כר' היינו מנחה, והו סימן של שלום,
 33 וזכר הוא נוטריקון 'זה כר'.

34 ואמר רבי יצחק (רבי) [אמר] רבי אמי, כשבא זכר בעולם, בא
 35 בכרו פירו, כלומר מזוננו מוכן לו, שזכר הוא נוטריקון 'זה כר', ו'כר'
 36 היינו מזון, דקתיב (מלכים ב' ו כג) 'ויכרה להם פרה גדולה',
 37 שיהורם מלך ישראל הכין לאנשי צבא ארם שנשבו סעודה גדולה,
 38 ורואים שהלשון 'כרה' היינו מזון. אבל נקבה אין עמה כלום,
 39 שנקבה היא נוטריקון 'נקייה באה', כלומר שבאה לעולם חסירה
 40 בלא כלום, ועד דאמרה מזוני לא יהבי לה – עד שהיא מתפללת
 41 ומבקשת מזונות לא נותנים לה, דקתיב (בראשית לח) 'נקבה
 42 שזכר עלי ואתנה', כלומר כשתאמר לא כמה שבר מגיע לך, אתן
 43 לך. וכמו שתיבת 'נקבה' שבפסוק היא מלשון 'לפרש' כך גם לשון
 44 'נקבה', ודורשים שצריכה לבקש את מזונה ואז תקבלו.

45 הגמרא מבררת מדוע יולדת חייבת קרבן: שאלו תלמידיו את רבי
 46 שמעון בן יוחי, מפני מה אמרה תורה שיוולדת מביאה קרבן
 47 חטאת בסוף ימי טהרתה. אמר להו, לפי שבשעה שהיא בורעת
 48 לילד מתוך צער הלידה קופצת ונשבעת שלא תזקק יותר לבעלה
 49 ולהשמיש כדי שלא תתעבר ותצטער שוב בלידה, לפיכך אמרה
 50 התורה שהיא תביא קרבן לכפר על שבועה זו.

51 מתקיף לה רב יוסף, והא מודה היא – והלא האשה עוברת על
 52 שבועתה במזיד, והקרבן אינו מועיל אלא לשוגג. ועוד, ובתרתה
 53 תליא מילתא – הלא כדי לבטל את השבועה צריך שתתחרט לפני
 54 חכם והוא יעקור את השבועה למפרע, אבל הקרבן לא עוקר ולא
 55 מתיר את השבועה. ועוד קשה, קרבן שבועה בעי איתו – הקרבן
 56 שצריכה להביא על שבועת שקר הוא 'קרבן שבועה' שהוא כשבה או
 57 שעירה ואילו קרבן יולדת הוא עוף.

58 הגמרא מביאה שאלות נוספות ששאלו את רבי שמעון בן יוחי.

13 להיות דבק באלקות, רק אז מקיימים בשלמות את כל אחת
14 מהעבודות הללו, כי לא העולם הוא מטרה בפני עצמה,
15 ואף לא ההיבדלות מן העולם.

16 ובמקום שרצונו של אדם הוא נמצא⁸⁴, ובכל
17 עבודה רצונו הוא – הדבקות באלקות⁸⁵, אז זוכים להביא
18 בפועל את הגילוי שלעתיד לבוא, כאשר לויים יהיו
19 כהנים⁸⁶, ויותר מכך: כל יהודי יהיה בדרגת כהן גדול, כפי
20 שאומר "בעל הטורים"⁸⁷ ש"לעתיד לבוא תחזור להם
21 (הכהונה הגדולה) שנאמר⁸⁸ ואתם כהני ה' תקראו",
22 בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, כאשר
23 יהיו משה ואהרן עמהם⁸⁹.

(משיחת ש"פ קורח תשל"ג, תשל"ד)

1 עבודת הכהן הגדול, דבקות בה' באופן של מסירות
2 נפש, אינה מתאימה להיות סדר קבוע לכל אחד ואחד בכל
3 יום⁸² בעבודת ה' לו, אך כל יהודי צריך להיות "רוצה
4 בכך".

5 בשני סוגי העבודות צריך להיות אצלו הרצון להיות
6 דבק לאלקות במסירות-נפש⁸³, אך כיון שרצון ה' הוא
7 שתהיה נשמה בגוף בעולם הזה, וכך יקויים רצון ה', הרי
8 הוא עובד את עבודת ה' למטה באחד משני האופנים
9 דלעיל, כאשר עיקר העבודה הוא קיום המצוות הגשמיות,
10 הפיכת העולם לדירה לה' יתברך, או, לפחות, כמיעוט
11 בני-אדם, מארי תורה, המנותקים מענינים גשמיים.

12 רק כאשר יש "רוצה בכך", כאשר רצונו ותשוקתו הוא

ח"ח שם), ואשר אלו שעוסקים בעניני עולם לא ישתקעו בזה (וראה גם לקו"ש
שם ע' 190). אמנם הכח שיש לכ"א להפך את העולם שיהי' דירה לעצמותו
הוא מצד ההרגש ד"רוצה בכך", דביקות והתקשרות באלקות.

(84 מאמר הבעש"ט – הובא בכש"ט הוספות סל"ח, וש"נ.
85 להעיר מלקו"ת במדבר (א, ג): כל האומר אין לי אלא תורה אפי'
תורה אין לו שיעקר תשוקתו וחפצו יהי' לה' לבדו ולדבקה בו ית' ולא להתורה
בלבד כו' הוא ע"י בחי' אהרן הכהן העליון כו'.

(86 ראה לקו"ת שבהערה 3.

(87 יתרו יט, ו.

(88 ישע"י סא, ו.

(89 יומא ה, ב. תוד"ה אחד פסחים קיד, ב.

(82 להעיר שכרמב"ם הל' שמיטה ויובל שם מסיים "דבר המספיק לו"
וברב"ז שם "ולא שישליך עצמו על הציבור", והיינו שהוא "עושה מלאכה
כו' מעט כו' כל המשים על לבו שיעטוק בתורה ולא יעשה מלאכה כו' הרי"ז
כו'" (רמב"ם הל' ת"ת פ"ג ה"ט"ז). משא"כ "כה"ג (ודוגמתו) צריך שיהי'
גדול מכל אחיו כו' אין לו ממון כל הכהנים נותנין לו משלהן כ"א לפי עשרו
עד שיעשיר יותר מעשיר שבכולן" (רמב"ם רפ"ה מהל' כלי המקדש, וש"נ
בכס"מ). וראה כס"מ לרמב"ם הל' ת"ת שם ה"י.

(83 ובאו"א קצת י"ל: עיקר העבודה וההוראה לכ"א מישראל הוא
העבודה דקיום המצות – דירה בתחתונים, אלא שבכדי שהמצות יהיו כדבעי
צריך להיות גם העבודה (במיעוט בני"א עכ"פ) דלויים – מארי תורה, מובדלים
מדרכי העולם, שזוהי השמירה למצות (ראה לקו"ת ראה כא, ד. וראה לקו"ש

המשך ביאור למס' נדה ליום חמישי עמ' ב

1 המשנה מבארת מה דין הכותים ובנותיהם לענין טומאת נדה: **בנות**
2 **הכותים נחשבות נדות מעריקתן** – משעה שהן קטנות ושוכבות
3 בעריסה, דהיינו משעת לידתן. **והכותים עצמם מטמאים משקב**
4 **תהוון** – שהם שוכבים עליו, **בעליהן** – כמו שזב מטמא בגד שהוא
5 נושא, שבגד זה מטמא רק אוכלים ומשקים. **מפני שהכותים הן**
6 **בועלי נדות, והן יושבות** – וזאת משום שנשותיהם נוהגות טומאה
7 **על כל דם ודם שהן רואות, אפילו על דם ירוק, ומתוך כך באות לידי**
8 **תקלה, שאם רואה דם ירוק מתחילה למנות שבעה ימי נדה, ולפעמים**
9 **רואה באותם ימים דם אדום וממשיכה למנות מהראייה הראשונה,**
10 **ולאחר שבעה ימים טובלת, ובאמת הראייה הראשונה של הדם**
11 **הירוק אינה מטמאת, ושבעת ימי טומאתה מתחילים רק מהראייה**
12 **השניה של הדם האדום, ונמצא שהיא טובלת בימי נדתה ואינה**
13 **נטהרת.**

14 המשנה מבארת דיני טומאה זו: **ואין תיביבין עליהן על בייאת מקדש**
15 **– הלושב בגדים שכותי שכב עליהם ונכנס לבית המקדש, אינו חייב**
16 **קרבו. ואין שורפין עליהם את התרוימה שנגעה בהם, כדן תרומה**

17 טמאה, **מפני שטומאתן היא רק מספק, ויתכן שאשתו של אותו**
18 **כותי אינה נדה.**

גמרא

19 מבואר במשנה שרק בנות הכותים נדות מעריסתן. שואלת הגמרא:
20 **היכי דמי** – במה מדובר כאן, **אי דקא תוין** – אם מדובר בקטנות
21 שראו דם, **אפילו דידן נמי** – אפילו הבנות שלנו נטמאות בכך, **ואי**
22 **דלא קתוין** – ואם מדובר כשלא ראו דם, **דידהו נמי לא** – גם בבנות
23 כותים אין טעם לטמא.
24 משיבה הגמרא: **אמר רבא פריה דרב אחא בר רב הונא אמר רב**
25 **ששת, רבא פמאי עסקין** – כאן, במשנה, במה מדובר, **בסתמא** –
26 כשאין אנו יודעים אם ראתה דם, שבאופן זה רק בנות כותים טמאות,
27 **דכיין דאיבא מיעוימא דתוין** – שמתוך שיש מיעוט קטנות שרואות
28 דם, **תיישין על כל אחת שמא היא מאותו מיעוט וראתה דם.**
29 שואלת הגמרא: **ומאן תנא דתייש למיעוימא** – מיהו התנא של
30 המשנה שחושש למיעוט, הרי לכאורה אין לחשוש לכך.
31